

PLA D'ACTUACIÓ PER A LA MILLORA (PAM) CURS ESCOLAR 2025-2026

ÍNDEX

JUSTIFICACIÓ

LÍNIES GENERALS D'ACTUACIÓ

Agrupament inclusiu dels alumnes

Reforços

Integració dels departaments en àmbits

Actuacions educatives d'èxit: grups interactius i tertúlies literàries dialògiques

Metodologia interdisciplinària i dialògica

Activitats complementàries

Acompanyament i deures tutoritzats

Reunió directiva de la Secció / director de la residència d'acollida

Coordinació tutors / educadors / orientador

Comissió de convivència

Formació

Actuacions per a incrementar la implicació de les famílies

Avaluació

BIBLIOGRAFIA

JUSTIFICACIÓ

La Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, estableix en l'article 125 que en la programació general anual es recolliran tots els aspectes relatius a l'organització i el funcionament del centre, incloent-hi els projectes, currículum, normes i plans d'actuació.

El Reial decret 1105/2014, de 26 de desembre, estableix el currículum bàsic de l'educació secundària obligatòria i del batxillerat, i en el seu article 16 indica que les administracions educatives regularan les mesures d'atenció a la diversitat entre les quals es troben els programes de millora de l'aprenentatge i del rendiment.

El Decret 136/2015, de 4 de setembre, del Consell, pel qual es modifica el Decret 87/2015, de 5 de juny, del Consell, especifica que per a facilitar l'obtenció del títol de Graduat en Educació Secundària Obligatòria es podran establir programes específics d'atenció a la diversitat en 4t curs d'ESO, que donen continuïtat als programes de millora de l'aprenentatge i del rendiment.

Els centres que imparteixen Educació Secundària Obligatòria han d'aplicar actuacions i intervencions educatives per a la millora segons la Resolució de 20 d'agost de 2018, del secretari autonòmic d'Educació i Investigació, per la qual es regula l'elaboració de les actuacions del Pla d'actuació per a la millora (PAM), s'autoritzen programes i s'assignen hores addicionals de professors als centres educatius públics amb titularitat de la Generalitat Valenciana per al seu desenvolupament, i El Decret 104/2018, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià.

Normativa

- Decret 252/2019, de regulació de l'organització i el funcionament dels centres públics que imparteixen ensenyaments d'Educació Secundària Obligatòria, Batxillerat i Formació Professional.
- Llei orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la millora de la qualitat educativa.
- Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació.

El Pla d'actuació per a la millora (PAM) constitueix la part pedagògica de la PGA. La seua elaboració permetrà que cada centre pugui detectar les necessitats dels seus

alumnes i determinar els recursos necessaris per atendre-les de la manera més adequada. En aquells casos en què calga fer una dotació de professors addicional, és fonamental que els centres en coneguen l'abast en el moment que realitzen la programació de les seues activitats didàctiques.

El PAM té les finalitats següents:

1. Desenvolupar intervencions educatives inclusives i canvis organitzatius i metodològics que donen resposta a les necessitats educatives des d'una perspectiva inclusiva.
2. Incrementar el percentatge d'alumnes que assoleix els objectius i les competències clau corresponents.
3. Augmentar la taxa de titulació d'alumnes en l'Educació Secundària Obligatòria.
4. Reduir l'absentisme i l'abandonament escolar prematur i incrementar la taxa d'escolarització en l'educació postobligatòria.
5. Millorar la competència emocional i les habilitats d'interacció social dels alumnes per aconseguir una major integració socioeducativa.
6. Desenvolupar accions per a previndre i compensar les desigualtats en educació des d'una perspectiva inclusiva.
7. Garantir que els alumnes assolisquen una competència plurilingüe efectiva.
8. Propiciar espais formatius orientats a l'aprenentatge al llarg de la vida de les persones adultes participants per a garantir una formació bàsica, el disseny autònom d'itineraris de vida personal, acadèmica i professional, la participació ciutadana, social i cultural i l'atenció a la població adulta en risc d'exclusió social a fi de promoure la inserció social.
9. Propiciar espais formatius orientats cap al coneixement de les institucions europees, programes europeus, portfoli de les llengües, eTwinning, etc. amb la intenció de fomentar i promoure la competència cívica i social.

Els membres de la COCOPE seran responsables del seguiment del pla d'actuació, el qual controlarà les línies d'actuació, dates previstes d'inici, dates reals d'inici, i en cas de no coincidir, s'estudiaran els motius per a la millora contínua del pla d'acció. D'aquesta manera es democratitzarà el màxim possible la implementació del pla en el centre, fent partícips i responsables a la resta de professors. El seguiment serà formalment mensual, encara que donat el reduït de l'espai físic i del nombre de

professors, es podrà seguir setmanalment. Trimestralment es planificarà una reunió formal d'avaluació i consecució d'objectius.

A continuació s'exposen els objectius dins de cadascun dels tres blocs al qual pertanyen:

A) Objectius, els indicadors d'èxit del pla d'actuació:

A.1. Atendre la diversitat dels alumnes per a la seua reintegració en centres ordinaris amb perspectives acadèmiques.

Es mesurarà el nombre de matèries pendents que tenen els alumnes al principi del curs acadèmic i al final.

Es mesurarà la nota mitjana de l'últim curs realitzat per l'alumne i la nota mitjana de les matèries del curs realitzat, incloent les matèries pendents que hi hagués.

Es mesurarà el nombre d'alumnes que no aconsegueixen superar 4 o més assignatures al final de cada curs escolar, i es compararà amb l'anterior (mes de setembre).

Es mesurarà el nombre de matèries que tenen els alumnes al setembre respecte al mateix període del curs anterior.

Aquests resultats es valoraran per a alumnes amb continuïtat en el centre. Els d'incorporació tardana o temporal no s'inclouen, ja que no proporcionen una informació comparable a la de la resta d'alumnes, a excepció de l'indicador de pendents.

A.2. Establir un model d'organització i funcionament del centre per a la consecució dels objectius educatius.

Els indicadors anteriors reflectiran també d'alguna manera l'èxit de les propostes d'actuació organitzatives. No obstant això, es proposa avaluar per a cada línia d'actuació els següents ítems:

1. Nombre d'acords sobre metodologia, avaluació, etc. adoptats pel claustre.
2. Nombre de programacions didàctiques elaborades per àmbits.
3. Nombre d'hores lectives dedicades a la setmana.
4. Nombre de programacions didàctiques que contemplen l'actuació.
5. Nombre d'assignatures recuperades.
6. Nombre d'actes, nombre d'acords adoptats, nombre d'accions educatives conjuntes

entre Educació - Benestar.

7. Nombre d'incidències, nombre d'expedients, enquestes sobre el clima en el centre.

8. Nombre de comunicacions i entrevistes amb familiars.

A.3. Col·laborar amb Benestar Social i implicar les famílies per a augmentar l'èxit escolar. A més dels indicadors anteriors, cal afegir els següents:

1. Nombre de famílies que participen en cada activitat.
2. Nivell de satisfacció dels alumnes.
3. Nivell de satisfacció de la residència d'acollida.
4. Nombre d'entrevistes del tutor amb la família.
5. Nivell de satisfacció de les famílies.

LÍNIES GENERALS D'ACTUACIÓ

Les línies generals d'actuació que posem en pràctica en la secció i que caracteritzen el model d'escola inclusiva i garanteixen el desenvolupament dels seus principis són:

1. Agrupament inclusiu dels alumnes

Per tal d'incorporar els principis inclusius en l'organització del equip docent i els agrupaments de l'alumnat el criteri és la normalització. Es formen grups ordinaris dividits en dos cicles (1r i 2n / 3r i 4t), segons la matrícula, implementant dos tipus d'inclusió:

- Grups heterogenis amb una reorganització de recursos humans.
- Adaptacions curriculars individuals inclusives i integradores.

En resposta a aquesta dinàmica d'agrupament inclusiu, l'actuació més específica del centre està relacionada amb l'organització social del procés d'ensenyament-aprenentatge a l'aula. Amb els recursos que tenim, les nostres actuacions es caracteritzen per:

- Classes amb un professor titular i un mestre de pedagogia terapèutica.
- Classes amb un professor titular i un professor de reforç d'una altra especialitat.
- En totes les classes comptem amb la presència d'un o dos educadors socials de la residència d'acollida.

2. Reforços i codocència

Com que el percentatge d'alumnes amb NCE al centre és del 100%, procurem que la majoria d'assignatures possibles siguen reforçades sempre dins l'aula de grup, per a garantir la inclusió.

Per a aquells alumnes d'incorporació tardana existirà atenció individual de dues hores setmanals fora de l'aula amb l'orientadora del centre. També s'aplicarà el programa d'alfabetització desenvolupat per la mestra especialista de pedagogia terapèutica amb el suport de l'orientadora i la supervisió del cap del departament de llengües. L'alfabetització es fa en valencià.

3. Integració dels departaments en àmbits

El nostre plantejament consisteix a desenvolupar el currículum de secundària a partir de consolidar els objectius generals, agrupant els departaments en àmbits. Es treballa d'aquesta manera per a donar continuïtat entre cicles i atendre les incorporacions que solen vindre de programes de diversificació curricular d'adaptació en grup.

Així i tot, seguint les instruccions d'inici de curs, les programacions didàctiques es realitzaran per matèries, amb la finalitat que siga un document real. S'elaborarà a partir de les competències clau apostant per la interdisciplinarietat i la globalització de l'aprenentatge. En aquest sentit, el tractament dels elements transversals té una especial significació i queda també integrat.

4. Actuacions educatives d'èxit: grups interactius i tertúlies literàries dialògiques

En primer lloc, aquestes actuacions multipliquen les interaccions perquè es desenvolupen en gran grup i no per cursos ni per classes. Les tertúlies literàries dialògiques (TLD) se celebren al pati amb tots els alumnes. En els grups interactius (GI) també participen tots els alumnes matriculats, però organitzats en tres grups d'uns quatre membres distribuïts per aules. Per a garantir l'heterogeneïtat es mesclen alumnes de diferents cursos i a més hi ha rotació de grup trimestralment al llarg del curs.

En segon lloc, les TLD estan incloses en l'àmbit sociolingüístic i els GI són part de la càrrega lectiva dels tres àmbits del centre: el científic, el sociolingüístic i l'artísticoexpressiu.

En tercer lloc, se celebren reunions setmanals dels professors participant en les actuacions educatives d'èxit i s'estableixen fitxes de seguiment i rúbriques perquè aquestes actuacions formen part de l'avaluació.

TERTÚLIES DIALÒGIQUES

a) Justificació de la mesura

Les tertúlies literàries dialògiques són l'activitat central de les mesures de foment de la lectura i s'han consolidat com l'actuació educativa més transformadora del centre. A més, milloren la comprensió lectora i el foment de l'hàbit lector. Tracten de forma interdisciplinària la lectura en les diferents àrees.

Investigacions internacionals han demostrat que l'aprenentatge de la lectura depèn de molts elements que van més enllà de les propostes metodològiques desenvolupades a l'aula. Els alumnes adquireixen un domini ampli de les competències lectores a partir de la interacció amb altres persones.

Les tertúlies literàries dialògiques parteixen de dues condicions:

- La lectura de literatura clàssica universal. Els alumnes trien (sota l'assessorament del professorat) el clàssic de la literatura que vol llegir, dins dels títols dels què disposem a la secció.
- La participació tant dels alumnes com de persones adultes sense titulació acadèmica i amb poca experiència lectora prèvia a les tertúlies. Aquesta segona condició no podem dur-la a terme tal com ens agradaria perquè per les característiques de la Secció no poden participar persones externes al centre, si bé els educadors de la residència d'acollida actuen com a voluntaris i van canviant amb molta freqüència, aportant diferents visions i provenint de diferents sectors de la societat i amb diferents formacions acadèmiques.

La clau de les TLD al nostre centre està en el fet que aconseguim apropar la literatura clàssica a un alumnat a qui tradicionalment s'ha dirigit un altre tipus de literatura, considerada més "senzilla", o els *best sellers* del mercat adolescent. Parlem d'alumnes que mai han llegit un llibre sencer abans; xiquets de barris amb molta concentració de pobresa i marginalitat, amb contextos molt desfavorits que troben en la literatura clàssica preguntes, respostes i reflexions universals i directament relacionades amb les seues

pròpies vides: amb la injustícia, l'honestetat, el valor de l'amistat, la immigració, l'amor, la violència... L'alumnat participa en igualtat de condicions en debats sobre allò que sovint s'ha "reservat" per als que ja comptaven amb un bagatge familiar i cultural determinat, considerant que els altres no "podrien gaudir-ho". La lectura de clàssics entre el nostre alumnat no només eleva el seu nivell cultural i d'aprenentatge, sinó que transforma les expectatives de l'entorn cap a les seues possibilitats acadèmiques, obrint-los la porta cap a l'èxit acadèmic.

La TLD incrementa el vocabulari, millora l'expressió oral i escrita, amplia la comprensió lectora, el pensament crític i la capacitat d'argumentació de tots els participants produint importants transformacions en la superació de desigualtats. En la tertúlia literària no pretenem descobrir i analitzar allò que l'autor o l'autora de l'obra vol dir en els seus textos, sinó que volem fomentar la reflexió i el diàleg a partir de les diferents i possibles interpretacions que es deriven d'un mateix text.

A més, es treballen les habilitats del segle XXI recomanades i promogudes per la UNESCO, que són:

- Innovació.
- Pensament crític.
- Resolució de problemes.
- Comunicació.
- Col·laboració.
- Raonament quantitatiu.
- Pensament lògic.

b) Criteris per a la organització de l'alumnat en l'actuació.

Tots els alumnes de la secció participen en aquesta actuació formant un únic grup. De fet és l'única activitat en la què tots els alumnes treballen conjuntament independent del seu nivell o curs de referència. Aquest és un dels valors fonamentals que nodrixen aquesta actuació.

c) Organització espacial i temporal.

Una vegada decidida l'obra a llegir, els professors encarregats distribueixen la lectura del llibre en sessions de tertúlia. Per les característiques dels alumnes de la Secció, convé establir un o dos capítols per setmana, depenent del llibre. A l'aula es penja

un full amb la programació de les pàgines que toca llegir en cada sessió perquè tant educadors com alumnat puguen accedir a aquesta informació. En aquest full també es concreta quin alumne moderarà cada sessió.

L'organització temporal d'una sessió de tertúlia és la següent:

- El moderador es presenta i invita a que algun alumne voluntari resumisca les pàgines que calia llegir.
- A continuació el moderador anota quins participants de la tertúlia volen comentar el paràgraf que han triat. L'alumne moderador anirà concedint torns de paraula a cada participant, que llegirà en veu alta el paràgraf i explicarà els motius pels quals l'ha triat. El moderador en tot moment organitza el torn de paraula i controla que no parle sempre el mateix, manté l'ordre en la conversa, dóna peu als comentaris, anima als més tímids a participar, «curta» comentaris que puguen resultar ofensius o molestos, pren nota d'idees que s'exposen, etc.
- Al final de cada sessió, el moderador recordarà les pàgines o capítols que cal llegir per a la següent tertúlia. És tasca del professorat supervisar que l'apunten a l'agenda.

Les tertúlies es fan a l'aire lliure en el jardí del centre. Tot l'alumnat es col·loca en cercle juntament amb els professors que hi participen i els educadors.

d) Horari lectiu.

La tertúlia literària es fa el dimecres a les 13.55 i dura una hora.

e) Personal docent responsable.

En la preparació de la tertúlia participen els professors del departament de l'àmbit sociolingüístic. El fet que hi participen membres de diferents disciplines ocasiona que l'aportació d'arguments siga molt enriquidora i puga analitzar-se des de diferents perspectives.

f) Criteris i procediments previstos per al seguiment, avaluació i revisió de l'actuació.

Les TLD tenen una metodologia pròpia basada en l'aprenentatge dialògic que es fonamenta en les aportacions que han fet entre altres autors, Freire, Habermas o Ramón Flecha i se sustenta en set principis: diàleg igualitari, intel·ligència cultural, transformació, dimensió instrumental de l'educació, creació de sentit, igualtat de les diferències i solidaritat. A principi de curs es realitza una xicoteta formació amb el nou professorat

implicat en les TLD per tal que conega aquests principis que han de guiar totes les actuacions de la tertúlia.

Cada trimestre l'alumne rep una nota referida a les TLD dins de la matèria de valors ètics. El professor de Geografia i Història pren nota també dels principals temes tractats en cada sessió de tertúlia i d'aquells alumnes que més participen.

En acabar el curs es fa una valoració en la memòria final del departament.

GRUPS INTERACTIUS

a) Justificació de la mesura.

Els GI són la forma d'organització de l'aula que dóna els millors resultats en l'actualitat quant a la millora de l'aprenentatge i la convivència. A través dels grups interactius, es multipliquen i diversifiquen les interaccions, alhora que augmenta el temps de treball efectiu. Això és secundat mitjançant l'aprenentatge dialògic i el postulat que tota persona que ha desenvolupat un aprenentatge, coneix els punts de conflicte i per tant, aquests són tinguts en compte en compartir eixe coneixement amb els companys.

Perquè l'educació siga de fet una eina de transformació social que minimitze les desigualtats, és necessari que els grups més exclosos i les classes socials més desfavorides (justament el perfil amb què normalment ens trobem a la secció) tinguen accés a una bona preparació acadèmica que emfatitze la dimensió instrumental de l'aprenentatge. Allò que els alumnes aprenen a la secció ha de preparar-los per a viure en la societat actual. Els Grups interactius emfatitzen l'aprenentatge instrumental i, en aqueix sentit, són imprescindibles per a trencar amb l'exclusió social.

Amb els Grups interactius es treballen les habilitats del segle XXI recomanades i promogudes per la UNESCO, que són:

Innovació.

Pensament crític.

Resolució de problemes.

Comunicació.

Col·laboració.

Raonament quantitatiu.

Pensament lògic.

b) Criteris per a la organització de l'alumnat en l'actuació.

Es caracteritzen per ser una organització inclusiva de l'alumnat en la qual es compta amb l'ajuda dels educadors a més del professor responsable de l'aula.

Trimestralment, durant una reunió de COCOPE, el professorat implicat planifica la divisió de l'alumnat en grups heterogenis de 3, 4 o 5 alumnes. Aquesta heterogeneïtat es refereix al nivell de coneixement, habilitats, gènere, cultura, llengua, etc. L'important és garantir la major diversitat possible en cada grup.

El primer criteri a considerar ha de ser la competència i el ritme d'aprenentatge, és a dir, hem d'assegurar que en tots els grups hi haja estudiants amb habilitats diferents i diferents nivells d'aprenentatge. Després d'aquesta primera organització, podem sumar la resta dels criteris a ser considerats. La clau és no oblidar que a major número, diversitat i riquesa de les interaccions, millor aprenentatge.

Es formen grups heterogenis de 4 o 5 alumnes i cada grup es dirigeix a un aula on treballarà dues activitats, cada una d'una duració d'uns 40 minuts.

En cada grup es realitza una activitat concreta mentre l'educador tutoritza el grup assegurant que treballen l'activitat i que es desenvolupe aprenentatge entre iguals. En ser grups heterogenis, sempre hi ha alumnes que acaben abans l'activitat, i l'educador s'ha d'encarregar que ajuden els seus companys, generant un diàleg i unes interaccions que acceleren l'aprenentatge de tot l'alumnat i no solament del que va més retardat.

L'organització de cada sessió de GI és la següent:

- Cada alumne compta amb una fitxa amb els diferents problemes plantejats.
- Es llig en veu alta l'enunciat, s'analitza entre tots els membres del grup i es planteja el procés de resolució posant-se d'acord en la forma en què es resoldrà el problema.
- L'educador modera el diàleg, demana els per què de cada aportació, es fixa en si tothom l'està entenent i en cas de no ser així demana als que ho han entès que continuen explicant, posen exemples, etc.
- Posteriorment cada alumne el resol en la seua fitxa i van comentant els passos, raonant el procés de resolució, plantejant els dubtes que puguin sorgir i interpretant els resultats.
- Quan el grup ha finalitzat l'activitat realitza una autoavaluació de les activitats realitzades, tant a nivell individual com a nivell de grup, i propostes de millora per al següent dia.

d) Horari lectiu.

Els GI es desenvolupen una hora setmanal. El professor prepara diferents activitats (una per a cada grup) per a treballar continguts que han sigut ensenyats prèviament. Habitualment no s'introdueix un nou contingut, sinó que són activitats de reforç de continguts que els alumnes hauran de resoldre usant els seus sabers, amb relativa autonomia.

e) Personal docent responsable.

Tots els professors del claustre han de preparar activitats de GI. En cada departament es realitza un calendari setmanal per a distribuir el treball. El departament d'orientació està inclòs en el departament artísticoexpressiu, per ser el de menor nombre de professors.

f) Criteris i procediments previstos per al seguiment, avaluació i revisió de l'actuació.

Els últims minuts de GI els alumnes han de fer una avaluació de les activitats realitzades (veure full d'avaluació). Durant aquest temps han de reflexionar sobre el seu procés d'aprenentatge, la competència d'aprendre a aprendre i la social i cívica entre d'altres.

Pel que fa als professors, avaluaran els alumnes amb la rúbrica que existeix per a tal fi. També es valorarà el funcionament dels GI en la memòria final de cada departament amb la respectiva addició de propostes de millora.

5. Metodologia interdisciplinària i dialògica

Els alumnes mereixen un ensenyament que reconega el seu paper en la preparació de subjectes crítics que els prepare com a agents capaços de situar-se a ells mateixos en la història alhora que els permeta construir (Guiroux, 2015). Des de la Secció donem especial importància als principis de l'aprenentatge dialògic (Aubert *et al.*, 2009), que són: diàleg igualitari, intel·ligència cultural, transformació, dimensió instrumental, creació de sentit, solidaritat i igualtat de diferències. Els contextos socials i educatius són espais per a parlar, no per a callar (Gómez, 2012). Les pràctiques dialògiques i igualitàries són les que es troben dins de l'escola democràtica i creen igualtat. La importància de dur a terme un diàleg igualitari que elimine les imposicions fetes per la força i les substituïska per la

força dels arguments. La importància d'afavorir espais on la veritat no estiga per damunt del diàleg i el consens dels individus (Flecha *et al.*, 2001).

Els continguts curriculars a través de la lectura dialògica s'amplien i enriqueixen amb el coneixement altres cultures, costums, valors, que ofereixen no sols les o altres cultures que participen, sinó amb la demanda de nous coneixements –moltes vegades no previstos– que la lectura crítica de la realitat social provoca en l'alumnat, i a la qual es dona resposta de manera col·lectiva.

Aquest centre pretén la inclusió front la segregació; el diàleg i els valors compartits, en lloc de l'assimilació cultural; la flexibilitat en espais, coordinació, normes i agrupaments en lloc de l'organització escolar rígida; l'agrupament heterogeni en lloc de la metodologia tradicional; la formació dels professors centres en lloc altres models formatius. Som conscients de la realitat tan específica que té el centre, però malgrat això volem dotar-ho de la màxima normalitat possible i excel·lència educativa.

Metodologia del s.XXI: Aprenentatge dialògic i aprenentatge transformatiu crític

El caràcter dialògic i més complex de la societat fa necessari l'ús d'una metodologia que pugui donar una resposta a aquesta realitat. La metodologia d'aprenentatge dialògic contribueix a superar les desigualtats socials i educatives i fomenta la inclusió i la transformació social. Consta de set principis:

1. Igualtat de diàleg. La informació és valorada pels seus arguments, no per les jerarquies de potència.
2. Intel·ligència cultural. Inclou les intel·ligències acadèmica, pràctica i comunicativa per arribar a acords. En la vida diària utilitzem les capacitats comunicatives per a resoldre problemes, no sols els acadèmics.
3. Transformació. L'aprenentatge dialògic insisteix en el canvi sociocultural del context, de manera que les diferents etapes d'aprenentatge també canvien. La teoria de Vygotsky destaca el fet que per tal de canviar el desenvolupament cognitiu és necessari transformar-lo. I la interacció social és la clau d'aquesta transformació. A partir d'aquestes idees apareixen els Grups interactius (GI).
4. Dimensió instrumental. L'educació ha d'arribar a tots. Tots els estudiants tenen dret a adquirir coneixements que li assegurin que deixa enrere la seva exclusió social.

5. Sentit de creació. Els estudiants han de ser els guies del seu propi procés d'aprenentatge.
6. Solidaritat. La cerca de pràctiques educatives per superar el fracàs escolar i l'exclusió social.
7. Igualtat en les diferències. És a dir, valorar la diversitat en tots els àmbits i acceptar-la com un valor positiu.

Els diàlegs s'estan convertint en un component bàsic que defineix les nostres vides i que influeixen en la majoria dels àmbits socials. Això ha donat lloc a l'aprenentatge crític, transformador i d'inclusió social, basat en teories duals donant importància tant a les estructures com als parlants. Reconeix el coneixement dels temes per interpretar la seva pròpia informació.

Els Cercles literaris dialògics van nàixer a partir d'aquests enfocaments.

ALTRES ENFOCAMENTS

Aprenentatge en cooperació

Segons l'Institut Cervantes, l'aprenentatge en cooperació és una proposta educativa que sorgeix en l'enfocament centrat en l'alumne i es caracteritza principalment per l'organització de l'aula en xicotets grups de treball. Existeixen diversos models d'aprenentatge en cooperació, per exemple els Grups interactius, com és el nostre cas a la Secció. Tots comparteixen els següents trets: interdependència positiva entre els alumnes, interacció grupal cara a cara, l'assumpció de responsabilitats individuals i grupals, l'exercitació de destreses socials i la seua reflexió.

Com a efectes principals s'observa que l'aprenentatge en cooperació disminueix l'ansietat de l'aprenent, augmenta la seua motivació, millora la seua autoimatge i desenvolupa en ell actituds positives cap a l'aprenentatge. A més estimula la interacció i la negociació del significat entre els alumnes; també permet respectar els seus diferents estils d'aprenentatge; finalment, promou el desenvolupament de la competència intercultural.

S'ha pogut comprovar també que és necessari preparar els alumnes. Per a això és important seleccionar tasques significatives i motivadores, respectar les diferències individuals dels alumnes en l'assignació de funcions dins del grup, fomentar la reflexió

sobre el treball en grup i implicar els alumnes en l'avaluació de cadascuna de les seues aportacions així com de les aportacions conjuntes del grup.

Exemples d'activitats cooperatives són l'elaboració de projectes o la realització conjunta d'exercicis.

Aprentatge integrat de contingut i llenguatge (CLIL)

L'aprenentatge integrat de continguts i llengües és un enfocament educatiu de doble enfocament en el qual s'utilitza un llenguatge addicional per a l'aprenentatge i l'ensenyament de contingut i llenguatge. És a dir, en el procés d'ensenyament i aprenentatge, no sols se centra en el contingut, i no sols en el llenguatge.

El CLIL és un mètode per capacitar els estudiants de totes les edats i nivells de fluïdesa. En ensenyar classes de CLIL, els estudiants reben les eines per créixer, adquirir i activar les habilitats interdisciplinàries mitjançant l'ús d'un llenguatge diferent del seu. També és un mètode per promoure actituds positives cap a l'aprenentatge d'idiomes des d'una etapa primerenca. Els estudiants no es corregiran en cada error que cometin.

Interdisciplinarietat

Una de les bases del treball cooperatiu entre els professors de la Secció a través dels àmbits, Grups interactius i Tertúlies dialògiques és la interdisciplinarietat. La interdisciplinarietat és un concepte que fa referència a la necessitat de relacionar diferents disciplines o matèries per tal de fer propostes d'actuació globals. Tal com proposa l'Escola Pia de Catalunya, és "una pràctica educativa que, enfront d'un currículum extens i reiteratiu prioritza els coneixements nuclears bàsics de cada àrea". "La interdisciplinarietat es refereix a l'habilitat per a combinar diverses disciplines, per a interconnectar-les i potenciar així els avantatges de cadascuna evitant que es desenvolupen accions de forma aïllada, dispersa o fraccionada" (Sardegna, 2016).

En funció de la interdisciplinarietat, els objectes d'estudi són abordats de manera integral promovent el desenvolupament de nous enfocaments metodològics per a la solució de problemes.

Hort escolar

La introducció de l'hort escolar en la Secció es tracta d'una oportunitat de transformació i d'innovació amb la intenció de crear un enfocament més global i promoure la inclusió social dels nostres alumnes des d'una epistemologia socioconstructivista, la qual considera l'aprenentatge com a reconstrucció personal a través de l'activitat funcional (Dewey, 1951) i "autoreguladora de l'alumne" (Barrón, 1997). Seguint amb les paraules de Barrón, els horts sintonitzen amb els objectius de moltes tècniques educatives com per exemple "la creativitat, el desenvolupament de la intel·ligència des d'un punt de vista múltiple, l'autonomia i autoestima, la responsabilitat, solidaritat, etc." Segons Freire (2011), experiències d'aquest tipus ajuden al desenvolupament social de les persones.

La incorporació dels horts en els centres escolars "suposa un important desafiament al sistema, obligant els professors i alumnes a redefinir alguns dels aspectes que són fonamentals per a la tan demandada innovació educativa per a la sostenibilitat". Els horts escolars no tenen per què ser considerats "com a un recurs contraposat a la pissarra digital o a l'aula multimèdia sinó, molt al contrari, com a element complementari" d'aquesta. Així enriqueix i multipliquem "la diversitat de recursos i d'escenaris en els quals implementar els processos d'ensenyament i aprenentatge" (Barrón, 2015).

OBJECTIUS DE L'HORT ESCOLAR

- Promoure la consciència pel medi ambient.
- Augmentar l'autoestima i incrementar la capacitat emprenedora.
- Posar en pràctica el treball col·laboratiu i cooperatiu.
- Crear una visió sana de l'alimentació.
- Conèixer les directrius europees sobre els horts.
- Desenvolupar la consciència europea com a Escola ambaixadora del Parlament Europeu.
- Intercanviar experiències amb altres centres, tant nacionals com internacionals.
- Col·laborar amb l'ajuntament de València amb el seu programa d'acompanyament d'horts escolars (<https://educacio-valencia.es/projectes/lhort-escolar-com-a-eina-educativa/>).

A més d'aquests objectius, es desenvoluparan totes les competències clau determinades per la LOMLOE:

- Lingüística: Explicar de forma oral el seu treball, descripció de l'hort, adquisició de vocabulari nou.
- Plurilingüe: Aprenentatge de vocabulari en diferents llengües.
- Competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria: coneixement de ferraments, ús de mesures, coneixença de plantes i verdures, creació d'hipòtesis, coneixement de les parts d'un hort, introducció a la composició.
- Competència digital: creació de presentacions de l'hort, videoconferències per a compartir experiències amb altres centres, recerca d'informació.
- Competència personal, social i d'aprendre a aprendre: posada en pràctica de la teoria, increment de l'autoestima, treball en grup i col·laboratiu.
- Competència ciutadana: responsabilitat amb l'aigua, companyonia i paciència, consciència col·lectiva per a reciclar.
- Competència emprenedora: presa de decisions autònomes, desenvolupament de lideratge a través de l'aprenentatge-servei.
- Competència en consciència i expressió culturals: reconeixement del medi ambient, creacions plàstiques a través del reciclatge.

PRINCIPIS PEDAGÒGICS

D'acord amb el que estableix l'article 6 del Reial decret 217/2022 de la LOMLOE, l'hort escolar està basat, principalment, en els següents principis pedagògics:

1. Els centres han d'elaborar les seues propostes pedagògiques atenent la seua diversitat. Així mateix, s'han de fer servir mètodes que tinguen en compte diverses maneres de representació i expressió i els diferents ritmes d'aprenentatge de l'alumnat, que afavorisquen la capacitat d'aprendre per si mateixos i que promoguen el treball en equip.
2. Cal parar atenció a l'adquisició i el desenvolupament de les competències clau.
4. S'ha de dedicar un temps de l'horari lectiu a la realització de projectes significatius i rellevants i a la resolució col·laborativa de problemes, reforçant l'autoestima, l'autonomia, la reflexió i la responsabilitat.
5. L'emprenedoria social i empresarial, el foment de l'esperit crític i científic, l'educació emocional i en valors i la creativitat s'han de treballar de forma transversal i a través de projectes interdisciplinaris. S'han de fomentar de manera transversal l'educació per a la

salut, l'educació per a la sostenibilitat i el consum responsable, el respecte mutu i la cooperació entre iguals.

6. S'ha de promoure la ciutadania democràtica i la consciència global, amb voluntat d'educar persones crítiques i compromeses en la millora del seu entorn i en la consecució d'un futur sostenible per a tots d'acord amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible.

9. S'han de posar en marxa mecanismes de suport i flexibilització, alternatives metodològiques i altres mesures adequades.

El marc de tots els continguts treballats en la Secció és el respecte als drets humans i l'atenció a la igualtat en la diversitat, tot considerant el cos sexuat, la dimensió afectivosexual i la identitat de gènere com un aspecte més de la diversitat humana. Un dels objectius d'aquesta programació és protegir la diversitat per mitjà de l'educació i crear ambients sense hostilitat. S'evitarà en tot moment la realització d'activitats diferenciades per gèneres i es recordarà la igualtat de dones i homes així com el respecte a les diferents orientacions sexual, Amb la finalitat d'assegurar el dret individual a una educació de qualitat, tota programació didàctica ha de considerar el principi d'atenció a la diversitat i inclusió educativa, entesa aquesta com el conjunt d'intervencions educatives que, des d'una oferta curricular bàsicament comuna, proposen respostes diferenciades i ajustades a les característiques individuals de l'alumnat.

Segons l'article 4 del Decret 104/2018, de 27 de juliol, del Consell, pel qual és desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià, una de les línies generals d'actuació que caracteritzen el model d'escola inclusiva i garanteixen el desenvolupament dels seus principis és el desenvolupament d'un currículum per a la inclusió.

Es tindrà en compte el següent principi coeducatiu: "El respecte a la lliure determinació de gènere, la seua expressió i l'orientació sexual, tant dels alumnes com dels seus familiars".

Segons el que disposa l'article 16.2 del Reial decret 1105/2014, els centres tindran autonomia per a organitzar els grups i les matèries de manera flexible i per a adoptar les mesures d'atenció a la diversitat més adequades a les característiques dels alumnes i que permeten el millor aprofitament dels recursos de què dispose.

A través de les tertúlies dialògiques poden traslladar les destreses que aprenen a totes les llengües que es treballen al centre, inclosa l'anglesa.

Promovem el treball per projectes, ja que afavoreix la motivació i l'aprenentatge de l'alumne, i es té en compte la diversitat d'interessos i estils d'aprenentatge perquè l'alumne siga protagonista del seu aprenentatge. En plantejem diferents tipus, com ara la captació de coneixements previs, activitats d'introducció al tema per a motivar l'alumne, activitats de cerca i tractament d'informació, activitats d'aplicació i per a reflexionar. Es parteix del personal i pròxim (idees prèvies) pel cap alt complex, respectant els diferents nivells d'aprenentatge. Pensem que l'alumne ha de saber en tot moment què ha de fer, com fer-ho i perquè fer-ho.

Tenint en compte que la majoria dels nostres alumnes presenten necessitats específiques de suport educatiu, és encara més important accelerar al màxim el currículum perquè així aconseguisquen arribar al màxim de les seues capacitats. Un objectiu fonamental és desenvolupar les capacitats de l'alumne així com no fer del procés d'ensenyament un procés de mínims, sinó de màxims, per a així poder normalitzar l'educació del curs on estan matriculats. Un altre dels objectius fonamentals és generar la motivació necessària en l'alumne perquè una vegada finalitze la seua etapa en la Secció continuen integrats en el sistema educatiu, fent tots els possibles inviable l'abandonament escolar.

Es realitzen adaptacions a nivell metodològic, que sobretot responen a la pregunta "Com aprenem?", però en relació a la pregunta què aprenem? No hi ha dubte que han de ser els objectius i continguts de l'etapa els que vertebraren el nostre projecte educatiu i donen sentit per al correcte desenvolupament del currículum.

Creiem fermament que únicament donant a l'alumne eines per a desenvolupar-se en la societat podrà integrar-se en ella, és per això que treballem les competències clau i fomentem cada vegada més l'exigència en el grau d'adquisició.

S'aprofitarà l'existència del professor de reforç per a posar l'accent personalitzat en els continguts mínims que els alumnes han d'aconseguir i per a reforçar els hàbits d'organització i planificació de tasques, ja que la majoria d'ells manca d'aquestes habilitats.

La participació en projectes, concursos, etc. desperta en els alumnes el desig de fer més activitats interdisciplinàries. Considerem que aquestos projectes són essencials en el seu procés de socialització, contribueixen a la visibilització del seu treball contra el fracàs escolar i augmenta el seu compromís de deixar enrere l'absentisme. Amb aquestes actuacions hem millorat els objectius de estimular la motivació i la implicació en el procés d'aprenentatge i de permetre que es done resposta als diferents ritmes d'aprenentatge. A la mateixa vegada, complementem continguts i criteris d'avaluació referents al coneixement, el respecte i la valoració de la diversitat personal, social i cultural, així com a la perspectiva, identitat i expressió de gènere i a la diversitat sexual i familiar existent en la societat, utilitzem metodologies actives i seqüències didàctiques disciplinàries i interdisciplinàries que promouen la interacció, la col·laboració i la cooperació, que fan servir els recursos de l'entorn i que preparen els alumnes per a la participació social i la inserció laboral, així com aplicar processos i instruments participatius d'avaluació que tinguen en consideració tots els elements que intervenen en el procés d'aprenentatge.

Menció especial hem de fer als projectes europeus en els quals s'ha immers la secció des del curs 2021-2022: Erasmus+, Escoles ambaixadores del parlament europeu (EPAS), ús de la plataforma e-Twinning, Portfoli europeu. L'objectiu d'aquestos programes és donar la possibilitat als alumnes d'una obertura en la seua visió del món i de desenvolupar la seua consciència i competència social i cívica. D'altra banda, aquestos projectes també milloren les competències dels professors i aporten valors a la seua estada en el centre.

6. Activitats complementàries

Les activitats complementàries, seguint Valero (2017) són un complement de l'activitat escolar i del currículum. Com explica Vallina (2008), les "activitats complementàries i extraescolars han de considerar-se com a accions complementàries que tenen com a finalitat primordial propiciar el ple desenvolupament de la personalitat de l'alumne, a la fi del qual és imprescindible que transcendisquen l'àmbit purament acadèmic estenent l'acció formativa dels alumnes fins al mitjà en què el Centre Educatiu es trobe inserit i incidint en els seus aspectes econòmics, culturals, sociolaborals, etcètera, per la qual cosa no han d'enfocar-se com a activitats imprescindibles per a la consecució dels objectius específics assignats a les determinades matèries, sinó com un complement de l'acció instructiva i formativa d'aquestes."

OBJECTIUS

- Despertar l'interés per la cultura.
- Potenciar la solidaritat amb els col·lectius marginats.
- Promoure activitats relacionades no només amb continguts curriculars i transversals, sinó abastar problemes actuals.
- Estimular la creativitat.
- Vigoritzar la convivència i comunicació entre tots.
- Assolir conductes positives de respecte i tolerància en els alumnes a les diferents maneres de pensar.
- Atendre les necessitats i els interessos dels alumnes,
- Valorar la diversitat i facilitar la participació de tots els alumnes.
- Col·laborar amb tota la comunitat educativa.

Amb les activitats complementàries es produeixen els principals contactes amb els agents públics i privats de la societat. Tot això sota l'objectiu de generar en la societat propera la visibilitat del centre i afavorir la socialització dels alumnes. Insistim en la importància d'aquestes activitats per a estendre el temps d'aprenentatge connectant-les directament amb el currículum. Les activitats es treballen abans, durant i després de ser realitzades, per a la seua correcta integració en les programacions didàctiques. En aquest sentit, anem concretant els instruments necessaris per a l'avaluació dels resultats. Aquestes experiències ajuden a millorar la convivència i les relacions entre tots els

membres de la comunitat educativa. A més s'afavoreix el treball en equip ja que després de cada eixida es realitza una avaluació conjunta de la mateixa tant des de la Secció com des de la residència d'acollida de menors.

La "realització d'activitats complementàries encaminades a potenciar l'obertura" del nostre centre "al seu entorn, procurar la formació integral de l'alumnat en aspectes referits a l'ampliació del seu horitzó cultural, i a la seua preparació per a la inserció en la societat o l'ús del temps lliure" és primordial (Pla Vies).

Aquest tipus d'iniciatives són beneficioses per als alumnes perquè afavoreixen la interacció social i la cooperació entre els companys. Els objectius principals són que tots els alumnes milloren els seus aprenentatges i que aprenguen a conviure amb els altres (Eduforics).

Adjuntem la plantilla model.

ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES PGA CURS 2023-2024

FITXA DE PROGRAMACIÓ

Nom de l'activitat:
Data:
Horari:
Participants:
Transport:
Justificació amb el currículum:
Objectius:
Observacions:
AVALUACIÓ:

TASQUES DEL COORDINADOR DE LES ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

- Coordinar les hores de guàrdies no lectives dels professors amb els alumnes que puguin quedar-se al centre.
- Enviar al claustre per correu electrònic la informació de cada dia d'activitat.
- Encarregar-se de dels bitllets de transport públic.
- Gestionar el calendari en el suro de la sala de professors.
- Avisar la Fundació el dia d'abans perquè els esmorzars dels alumnes estiguen preparats prèviament.

7. Acompanyament i deures tutoritzats

Fora de l'horari lectiu hem planificat una sèrie d'activitats per a tots els cursos de l'ESO enfocades a intensificar els aprenentatges en funció de les necessitats de cada alumne.

Actuacions específiques:

- Intensificar els aprenentatges en funció de les necessitats de cada alumne.
- Disponibilitat per part dels alumnes de sol·licitar una tutoria individual per a aclarir dubtes sobre els continguts tractats en l'aula o revisar els plans individuals de recuperació de matèries pendents.
- Ús de la plataforma d'aprenentatge AULES.
- Intensificar la promoció de l'ús de les TIC per a fer recerques i activitats de deures.
- Dossiers de deures per als períodes de vacances.

Pel que fa als casos d'absència inesperats d'algun professor, es crearà un banc de material de cada assignatura que quedarà a disposició del professor de guàrdia. També es pot recórrer als enllaços d'activitats per àrees que hi han publicats en la pàgina web oficial del centre. En cas de conèixer l'absència amb antelació, caldrà deixar deures programats.

8. Coordinació tutors / educadors / orientador

El tutor i l'educador tutor de l'alumne es reuneixen al llarg del curs per a realitzar les tutories individualitzades i així establir objectius i pla d'intervenció conjunta.

D'altra banda, els tutors compten en el seu horari amb una hora a la setmana per a reunir-se amb l'orientador del centre i tractar temes de tutoria, possibles incidències amb algun alumne, resolució de dubtes, preparació de material, etc.

9. Comissió de convivència

La Comissió de convivència, òrgan mixt que integra els alumnes, e la residència d'acollida i la Secció, està consolidat com a eix fonamental per a la millora de la convivència al centre. La seua labor divulgativa i pedagògica sobre les normes d'organització i funcionament del centre (NOF) i el PC és molt significativa. A la

comissió assisteixen dos alumnes, un d'ells és membre permanent i l'altre va alternant-se entre la resta de l'alumnat. La rotació dels seus membres incrementa la implicació i participació en la presa de decisions de la comunitat educativa. La seua periodicitat de reunió sol ser, com a mínim, trimestral, i es busca una correcta i eficient implementació de les actuacions i mesures acordades.

10. Reunió directiva de la Secció / director de la residència d'acollida

La directora i la cap d'estudis de la Secció es reuniran de forma setmanal amb el director de la residència d'acollida per a revisar acords i comentar qualsevol incidència o dubtes que puguin sorgir entre educadors, claustre, etc. Aquesta informació es recollirà en un acta mensual.

11. Formació

Al llarg de tot el curs, especialment al principi, es tenen lloc diferents reunions de l'equip docent durant les quals s'informa als professors nous de les normes específiques a seguir en un CAES d'aquest tipus.

En setembre es realitzen unes jornades formatives dirigides a tot l'equip educatiu del centre per part de la residència d'acollida. Els continguts i els ponents són:
Marc legal de la protecció del menor (Director de la residència d'acollida).

- Perfil mental (Psiquiatre de la residència d'acollida).
- Pautes d'intervenció (Psicòloga de la residència d'acollida).
- Paper de l'educador a l'aula, normes d'organització i funcionament del centre (NOF) i formació inicial en AEA (Equip directiu de la Secció).

Tal com indica el decret 252/2019, de 29 de novembre, del Consell, en el seu article 10, entre les funcions de l'equip directiu està fomentar la participació del centre en projectes europeus. Per això la secció participa en diferents projectes europeus (eTwinning, Erasmus+, portfoli europeu, etc.).

11. Actuacions per a incrementar la implicació de les famílies

Durant el règim d'acollida el tutor dels menors és el director de la residència d'acollida, per tant, és per a nosaltres el responsable directe de la seua educació i l'intermediari en la nostra relació amb les famílies. No obstant això, anem augmentant la participació i implicació familiar (comunicació a través de l'agenda escolar, entrevistes telefòniques, reunions presencials, tutories, etc.) amb la finalitat que vagen adquirint un compromís de seguiment del procés formatiu dels menors. També promovem l'ús de la pàgina web del centre.

A principi de curs, en el mes de setembre, es realitza una reunió de presentació per part de tot el claustre de professors amb els pares dels alumnes. En el PIIE que es realitza cada any també es contemplen jornades de portes obertes per a implicar les famílies en els projectes del centre.

Finalment, aquest curs s'ha redactat una carta de compromís educatiu que els tutors faran arribar a les famílies o tutors legals dels alumnes.

12. Avaluació

Comptem amb rúbriques i avaluacions internes per a valorar i proposar millores en tots els àmbits del centre que ens ajudaran a l'hora de realitzar la memòria final en acabar el curs.

RÚBRIQUES DE SEGUIMENT DEL PAM DE LA SECCIÓ

Escala de Valoració (0 – 4) respecte a les actuacions que es detallen tot seguit:

0	Correspon a no tenir activada l'actuació en el centre
1	Actuació planificada de forma superficial o insuficient/ seguiment inexistent / falta de resultats
2	Actuació planificada però amb seguiment superficial i resultats poc significatius
3	Actuació planificada d'acord amb l'anàlisi del context, existeix seguiment documental amb indicadors d'acompliment o avaluació observant resultats no sempre impulsors de millora.
4	Actuació ben planificada d'acord amb l'anàlisi del context, existeix seguiment documental amb indicadors d'acompliment o avaluació i s'observen resultats de millora.

ATENCIÓ EDUCATIVA AL CONJUNT DELS ALUMNES	Valoració 0 - 4
A. Mesures per a la millora de la concreció curricular	
1. Ús de metodologies i estratègies didàctiques que afavorisquen l'aprenentatge actiu, interactiu i cooperatiu	
GRUPS INTERACTIUS	
Proporció de la distribució de les matèries.	

Organització del calendari dels professors implicats en el desenvolupament de GI. Adequació de la duració de les activitats plantejades. Adequació del tipus d'activitats plantejades quant a repte cognitiu però accessibles per a tots els nivells. Paper del professor en la coordinació de l'activitat del grup. Augment de la motivació de l'alumnat gràcies als GI. Repercussió de l'actuació educativa en el procés d'aprenentatge de l'alumnat.	
DOCÈNCIA COMPARTIDA I REFORÇOS L'alumne accepta els dos professors com a iguals en el procés d'aprenentatge. Coordinació de les programacions i actuacions conjuntes dins de l'aula. Preparació conjunta de materials didàctics. Disposició de franges horàries per a la coordinació dels professors. El professor de suport se centra en els alumnes amb més barreres cap a l'aprenentatge i la participació. Participació del professor de reforç en l'avaluació de l'alumnat. Repercussió en el procés d'aprenentatge dels alumnes.	
3. Projectes interdisciplinaris Es decideix per claustre el tema a treballar. S'hi redacta una programació d'aula. Augmenta la motivació i l'autoestima dels alumnes. Hi ha diverses matèries implicades Es tenen en compte els interessos dels alumnes. Fomenta el treball en equip. Es crea un producte final amb la participació de les famílies.	
HORT ESCOLAR Nivell d'organització horària. Importància de la continuïtat de l'hort per a futurs cursos escolars. Vinculació de l'hort amb continguts curriculars. Grau de participació dels alumnes. Vinculació de l'hort amb altres aspectes no curriculars. Afaveix la socialització dels alumnes. PROJECTE ESCOLA AMBAIXADORA DEL PARLAMENT EUROPEU Promou la competència cívica i democràtica dels alumnes. Desenvolupa un producte final. Fomenta el pensament crític. S'han desenvolupat totes les activitats programades. Fomenta la competència emprenedora. Repercussió en el procés d'aprenentatge dels alumnes.	
B. Mesures per a la millora de l'atenció a la diversitat i inclusió educativa	
1. Grups flexibles Creació de grups heterogenis segons els criteris de la Cocope. Foment de grups multinivell. Treballen continguts curriculars de les diferents matèries. S'aconsegueixen els objectius previstos. Milloren la convivència al centre.	
2. Grups internivelars Cada alumne assoleix el nivell curricular que li correspon. Ajuda a completar possibles llacunes escolars. Les programacions d'aula tenen en compte la formació internivelar. La metodologia utilitzada facilita l'aprenentatge de tots els alumnes. A partir del mateix material, es treballa amb diferents nivells. Promouen la normalització de les diferències. Afaveixen la tutoria entre iguals.	
3. Implementació de mesures de recuperació i atenció a l'alumnat amb dificultats Les programacions reflecteixen les propostes de recuperació de cada àrea no superada.	

Les programacions estableixen mesures per als alumnes amb dificultats. S'informa als alumnes d'aquestes mesures. Es dissenyen ACI o ACIS per als alumnes que ho necessiten.	
4. Mesures educatives complementàries per a l'alumnat que romanga un any més en el mateix curs Seguiment de l'evolució i l'interès de l'alumne. Variació del material utilitzat d'un curs per a l'altre.	
5. Actuacions envers l'alumnat amb alt risc d'exclusió social Afavorir l'autoestima de l'alumne. Alta oferta d'activitats culturals. Coneixement d'altres col·lectius exclosos. Foment de l'aprenentatge competencial. Adquisició d'estratègies d'enfrontament per a la vida adulta.	
6. Participació de les famílies, voluntariat i altres entitats en l'atenció educativa Contacte amb les famílies per a integrar-los en el procés educatiu dels menors. Jornades de portes obertes. Oferta de xarrades i tallers amb altres entitats i voluntaris. Coordinació amb la Fundació Diagrama. Publicació d'informació en la pàgina web del centre.	
C. Mesures de resposta educativa a la inclusió	
Adequació de les programacions. Adaptacions curriculars. Coordinació del claustre.	
Reunions periòdiques d'anàlisi de la convivència i propostes de millora. Treball en tutoria. Dinàmiques de grup.	

E. Mesures per a la millora del foment de la lectura / Projecte lingüístic de centre	
TERTÚLIES LITERÀRIES DIALÒGIQUES Valoració dels criteris per a seleccionar els llibres de la tertúlia. Millora de la competència lectora dels alumnes. Millora de l'expressió oral dels alumnes. Adquisició de coneixements de valors ètics. Desenvolupament de la tertúlia al pati. Actitud d'escolta activa dels alumnes. Repercussió de l'actuació educativa en el procés d'aprenentatge dels alumnes.	
Pla d'us de llengües Tot el material de les àrees s'ha realitzat en la llengua corresponent. Els dos professors dins l'aula han respectat la llengua vehicular de l'assignatura corresponent al pla. La llengua oral s'ha respectat i s'ha realitzat en la llengua corresponent. S'han realitzat activitats que promouen una visió multicultural a l'aula. S'han utilitzat materials de contextos reals. El rendiment lingüístic dels alumnes és plurilingüe. Existeix una plena integració escolar i social. El nivell sociocultural dels alumnes ha millorat. Els alumnes tenen consciència plurilingüística. L'alumne desenvolupa la capacitat crítica per a veure el món. Els alumnes participen en programes i concursos literaris i europeus.	
PAF La formació de la Secció es decideix en claustre. Es tenen en compte les necessitats del centre.	
PIIE	

Coherència entre el disseny inicial del projecte i el producte final aconseguit. Coordinació entre les diferents matèries. Grau de compliment dels objectius inicialment proposats. Hores de dedicació en el desenvolupament del projecte. Materials innovadors creats per al desenvolupament del projecte. Generació de canvis en les concepcions, les actituds i les pràctiques educatives Augment de la motivació de l'alumnat gràcies al PIIE. Repercussió de l'actuació educativa en el procés d'aprenentatge de l'alumnat.	
G. Actuacions d'orientació acadèmica i professional	
Informació als alumnes de les seues possibilitats en acabar l'ESO. Realització de consells orientadors en acabar l'avaluació final. Visites a altres centres.	
H. Mesures relacionades amb l'acció tutorial	
Seguiment del PAT. Reunions orientació / tutors. Reunions tutors / capolaria d'estudis.	
I. Pla digital de centre	
S'adequa a les nostres característiques especials. Es promouen les eines TIC al centre. Utilitzem plataformes digitals. Treballem l'escletxa digital. S'incorporen les TIC a la docència com a eina ordinària. Es treballen continguts amb suports en línia.	
J. Altres actuacions, plans o programes de disseny propi relacionades amb algun dels documents que s'integren en el PEC	
iMou-te Es demanen centres d'acord amb les necessitats de la Secció. El claustre sol·licita els centres que vol visitar. El claustre tria les activitats oferides com a centre amfitrió. Seguiment i valoració del pla.	
eTwinning / ERASMUS+ Obertura del centre per a contribuir al desenvolupament personal i professional de la comunitat educativa: alumnes, professors i educadors. Promoció de l'aprenentatge de les llengües i la diversitat lingüística. Plantejament d'intercanvis interculturals en línia. Potenciació de la identitat europea i la seua participació en els processos democràtics. Aplicació de l'aprenentatge servei per dotar l'alumnat de les qualificacions i capacitats necessàries per a participar en una societat democràtica i per a gestionar amb èxit les transicions al mercat laboral. Transmissió de les millors pràctiques a partir del contacte amb centres de les nostres característiques (gràcies al <i>jobshadowing</i>). Augment en el coneixement de projectes de mobilitat per a professorat, alumnat i educadors. Coneixement dels aspectes principals de la metodologia AICLE, (aprenentatge integrat de continguts en la llengua estrangera). Aprofundiment en l'ús de recursos TIC (Tecnologia de la informació). Augment de destreses del pensament com l'actitud crítica i la creativitat en l'aprenentatge.	

ORGANITZACIÓ DELS RECURSOS HUMANS	Valoració 1 - 4
A. Valoreu si el nombre d'hores de personal de què disposa el centre s'ha organitzat de forma adequada, per tal de desenvolupar les diferents actuacions del PAM i donar així la millor resposta possible al conjunt de l'alumnat.	

B. Atenció educativa a l'alumnat al qual se li ha aplicat alguna de les mesures de nivell de resposta 3 o 4, d'acord amb els principis d'inclusió i equitat que determina la normativa vigent.

Mesures de nivell de resposta 3 o 4 objecte de supervisió	Nombre d'alumnat	Valoració 1 - 4
Permanència d'un any més en el mateix nivell (nivell de resposta III)		
Adaptacions curriculars individuals significatives (nivell de resposta IV)		
Flexibilització de l'escolarització (nivell de resposta IV)		

BIBLIOGRAFIA

- Aubert, A. *et al.* *El aprendizaje dialógico*. Barcelona: Universitat de Barcelona, 2009.
- Barrón Ruiz, Á. *Aprendizaje por Descubrimiento*. Salamanca: Amarú, 1997.
- Barrón Ruiz, Á., & Muñoz Rodríguez, J. M. *Los huertos escolares comunitarios: fraguando espacios socioeducativos en y para la sostenibilidad*. Foro de Educación, 13(19), 213-239, 2015.
- Costanza Sardegna, Paula. "Interdisciplinariedad" en *Revista del Instituto de Estudios Interdisciplinarios en Derecho Social y Relaciones del Trabajo (IDEIDES) de la Universidad Nacional de Tres de Febrero (UNTREF)*. Revista I. 29 de juliol de 2016.
- Dewey, J. Buenos Aires: Losada, 1951.
- *Eduforics*. <https://www.eduforics.com/es/seis-actividades-complementarias-para-facilitar-la-inclusion-educativa/>, 2019.
- Escola Pia de Catalunya. *Summem, aprèn i conviu. Projecte a la interdisciplinarietat a l'aula*. <https://terrassa.escolapia.cat/wp-content/uploads/2020/03/Projecte-SUMMEM.pdf>, 2015.
- Flecha, R.; Gómez, J.; Puigvert, L. *Teoría sociológica contemporánea*. Paidós: Barcelona, 2001.
- Freire, H. *Educar en verde*. Barcelona: Graò, 2011.

- Gómez Mundó, Anna. *Sabers i sentits de l'educació social. Sostenir l'ofici*. Editorial UOC, S.L.: Barcelona, 2012.
- Guiroux, Henri. *Teorías de la reproducción y la resistencia en la nueva sociología de la educación*. Universidad Edipol, 2015.
- Instituto Cervantes.
https://cvc.cervantes.es/ensenanza/biblioteca_ele/diccio_ele/indice.htm
- Pla Vies. Pla valencià d'inclusió i cohesió social 2017-2022.
- UNESCO. https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000242996_spa
- Valero Belle, Elena. "Las actividades complementarias en el sistema educativo". En *Artículos. Comunidad educativa*, 2017.
- Vallina Arboleya, Isaac. "Organización y Legislación de los departamentos de Actividades Complementarias y Extraescolares", en *ECO*-nº 4, 5- 11-2008.